

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 15.7.2025
COM(2025) 395 final

**POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

**o vmesni oceni programa Erasmus+ za obdobje 2021–2027 in končni oceni programa
Erasmus+ za obdobje 2014–2020**

{SWD(2025) 186 final}

Uvod

Erasmus+ je program Evropske unije za izobraževanje in usposabljanje, mladino ter šport. Od leta 1987 je bilo v okviru programa omogočeno bivanje in izobraževanje v drugi državi znotraj ali zunaj EU za več kot 16 milijonov¹ ljudi vseh starosti, s čimer je program prispeval k spodbujanju občutka evropske identitete in skupnih vrednot. Prav tako je pomembno prispeval k čezmejnemu sodelovanju in razvoju politik na navedenih področjih.

To poročilo se predloži Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij v skladu s členom 24(6) Uredbe (EU) 2021/817 Evropskega parlamenta in Sveta², poročilu pa je priložen delovni dokument služb Komisije, v katerem so predstavljeni dokazi in z njimi povezani podatki. Vsebuje pripombe Komisije glede končne ocene programa za obdobje 2014–2020 in vmesne ocene programa za obdobje 2021–2027. Poročilo temelji na podporni študiji, ki jo je izvedel zunanji neodvisni izvajalec, poročilih, ki so jih predložile države članice EU in tretje države, pridružene programu, o izvajanju in učinku programa Erasmus+ na njihovih ozemljih³, pa tudi na drugih študijah, podatkih o spremljanju programa in prispevkih zainteresiranih strani.

Ocena zajema ukrepe programa Erasmus+, izvedene v obdobju 2014–2020 (končna ocena) in v obdobju 2021–2023 (vmesna ocena) v vseh državah članicah, tretjih državah, pridruženih programu, in tretjih državah, ki niso pridružene programu. Skupni proračun programa za obdobje 2014–2020 je znašal 16,2 milijarde EUR, za obdobje 2021–2023⁴ pa 10 milijard EUR.

Kljub negativnim posledicam pandemije COVID-19 je bila v okviru programa Erasmus+ v obdobju 2014–2020 zagotovljena podpora za učno mobilnost v tujini za več kot 6,2 milijona udeležencev, v obdobju 2021–2023 pa za približno 1,6 milijona udeležencev, s čimer je program prispeval k izboljšanju njihovih spretnosti in kompetenc. Program je postal bolj vključujoč in povečal se je delež udeležencev z manj priložnostmi, in sicer s približno 10 % v obdobju 2014–2020 na 15 % v letu 2023. V okviru programa za obdobje 2014–2020 je bilo financiranih več kot 136 000 različnih organizacij, v okviru programa za obdobje 2021–2023 pa več kot 77 000, s čimer se je okrepilo njihovo sodelovanje in izboljšale njihove prakse. Povpraševanje po financiranju je v večini ukrepov programa v obeh obdobjih preseglo razpoložljiva sredstva.

Program Erasmus+ je v obeh generacijah ustvaril pomembno evropsko dodano vrednost za posameznike in organizacije ter imel ključno vlogo pri spodbujanju skupnih vrednot EU in skupne evropske identitete. Deležniki ga ocenjujejo kot zelo pomembnega glede na socialno-ekonomske izzive, s katerimi se Evropa sooča tako znotraj kot zunaj svojih meja.

¹ Po podatkih z dne 1. aprila 2025 so bile v okviru programa Erasmus+ in predhodnih programov omogočene priložnosti za učno mobilnost v tujini za 16,6 milijona ljudi (glej [stran z vizualizacijo podatkov](#)).

² Uredba (EU) 2021/817 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o vzpostavitvi programa Erasmus+, programa Unije za izobraževanje in usposabljanje, mladino ter šport, ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1288/2013 (UL L 189, 28.5.2021, str. 1).

³ Islandija, Lihtenštajn, Severna Makedonija, Norveška, Srbija in Turčija. Vse pridružene tretje države, razen Severne Makedonije, so predložile nacionalno poročilo.

⁴ Na podlagi letnih sklepov o financiranju, sprejetih med letoma 2014 in 2023, v okviru proračunskih postavk 1–2 (program Erasmus+ 2014–2020) in 4–6 (program Erasmus+ 2021–2027).

Program Erasmus+ se v svoji sedanji strukturi⁵, ki spodbuja vseživljenjsko učenje od predšolske vzgoje do izobraževanja odraslih, vključno z mladinskimi aktivnostmi, izvaja od leta 2014. Program je dosegel visoko raven stabilnosti, sprejemanja in podpore ključnih deležnikov na vseh področjih programa. K učinkovitemu izvajanju je pomembno prispevala splošna stabilnost strukture programa ter načinov upravljanja in izvajanja⁶ med obema programskima obdobjema.

V poročilu so upoštevana priporočila iz nacionalnih poročil in podporne študije, pri čemer so predstavljene nekatere omejitve dokazne podlage, zlasti glede vzročnosti in učinkovitosti, predlagane so prilagoditve izvajanja programa za obdobje 2021–2027 ter obravnavani predlogi za izboljšave naslednjega programa.

Uspešnost

Program Erasmus+ 2014–2020

V okviru programa so bili učinkovito doseženi pričakovani izločki⁷ in rezultati⁸, kljub znatnim motnjam zaradi pandemije COVID-19, ki je močno vplivala na konec programskega obdobja. Uspešnost programa temelji tako na obsegu aktivnosti mobilnosti – **v tem obdobju je podpora prejelo več kot 6,2 milijona učečih se in osebja** – kot tudi na izboljšavah, ki jih je program omogočil v zvezi s spretnostmi udeležencev, praksami organizacij ter vplivom na politike.

Program Erasmus+ je prinesel **pomembne koristi posameznikom, saj je omogočil razvoj spretnosti**, kot so sposobnost učenja, kritično mišljenje, odpornost, jezikovno znanje in izboljšanje učne uspešnosti; udeleženci programa so dosegli boljše rezultate kot tisti, ki v programu niso sodelovali. Na podlagi nacionalnih podatkov je mogoče ugotoviti vzročno zvezo glede mobilnosti študentov v terciarnem izobraževanju, zlasti z izboljšanimi rezultati diplomiranja pri dodiplomskih študentih na področjih naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike (STEM). Program je učinkovito spodbujal evropsko identiteto in aktivno državljanstvo, zlasti z dejavnostmi, ki so bile izvedene na področju mladine. V zvezi z osebjem v različnih sektorjih je program okrepil mednarodno mreženje in spodbujal transnacionalna partnerstva. V povprečju je 84 % osebja, udeleženega v učni mobilnosti, navedlo, da so izboljšali spretnosti, potrebne za opravljanje svojega dela.

Program je učinkovito podpiral **izboljšave kakovosti v sodelujočih organizacijah** ter spodbujal oblikovanje novih praks in metod, kar je na primer potrdilo 64 % anketiranih organizacij upravičenk⁹. Vzpostavitev organizacijskih mrež, ki vključujejo veliko število akterjev iz različnih sektorjev, je pripomogla k povečanju inovacijske zmogljivosti in izboljšanju pretoka znanja med izobraževalnimi organizacijami in podjetji, tudi zaradi ukrepov, kot so koalicije znanja. Program je prav tako prispeval k oblikovanju novih partnerstev in strategij internacionalizacije, kar je na primer potrjeno v nacionalnih poročilih vseh držav.

⁵ V programu za obdobje 2014–2020 so bili ukrepi na področju športa in aktivnosti Jean Monnet ločeni od treh ključnih ukrepov. V programu za obdobje 2021–2027 so bili ukrepi na področju športa vključeni v strukturo ključnih ukrepov, medtem ko so ukrepi Jean Monnet ostali ločeni.

⁶ Program se izvaja s kombinacijo posrednega upravljanja, predvsem prek nacionalnih agencij, in neposrednega upravljanja s strani Evropske komisije in Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo.

⁷ Število udeležencev mobilnosti, organizacij in projektov.

⁸ Na primer okrepljene spretnosti in kompetence, izboljšana kakovost na ravni organizacij.

⁹ Anketa med družbeno-gospodarskimi akterji, podporna študija.

Program Erasmus+ 2014–2020 je posredno prispeval k **doseganju krovnih ciljev strategije Evropa 2020 na področju izobraževanja ter referenčnih ciljev za leto 2020 za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju**. Izboljšal je odnos študentov do izobraževanja/usposabljanja ter povečal privlačnost terciarnih izobraževalnih institucij, tudi s pilotnim izvajanjem pobud z velikim potencialom za preobrazbo, na primer zavezništev evropskih univerz. Program je vplival na spremembe politik z vključevanjem inovativnih praks v nacionalne izobraževalne sisteme ter spodbudil pobude za profesionalizacijo in priznavanje mladinskega dela kot poklicne kvalifikacije. Sistemski učinki prelivanja kažejo, da vpliv programa presega raven posameznih udeležencev in organizacij. Kljub temu pa ostajajo izzivi pri razširjanju rezultatov uspešnih projektov ali dolgoročnih pobud ter njihovem prenosu v učinkovite nacionalne reforme.

- Za naprej Komisija skupaj z državami članicami in deležniki proučuje možnosti za oblikovanje naložbene poti za zavezništva evropskih univerz, katere cilj je ponuditi dolgoročen in celovit pristop k financiranju teh zavezništev.
- Komisija prav tako proučuje možnosti za zagotovitev okrepljenih poti financiranja, tudi za širitev in trajnostnost pobud centrov poklicne odličnosti in učiteljskih akademij Erasmus+.
- Poleg tega bo Komisija začela pilotno izvajanje evropskih zavezništev šol za povečanje mobilnosti učencev in učiteljev, čezmejnega sodelovanja med šolami in šolskimi organi ter inovacij.

Program je bil dobro usklajen s političnimi prednostnimi nalogami EU na področju delovnih mest in rasti ter je bodisi neposredno bodisi posredno prispeval k njihovu uresničevanju. Njegova mednarodna razsežnost je učinkovito prispevala k prednostnim nalogam, osredotočenim na krepitev vloge EU kot globalnega akterja. Program Erasmus+ je s svojo vlogo izobraževalnega programa posredno prispeval tudi k prednostni nalogi migracijske politike, in sicer z zagotavljanjem podpore pri vključevanju novo prispelih priseljencev.

Program je dosegel dobre rezultate pri **spodbujanju enakosti in vključevanja** v mladinskem sektorju, kar je bilo omogočeno z vzpostavitvijo posebne strategije, orodij in struktur za ciljno usmerjeno podporo mladim udeležencem in mladinskim organizacijam ter z zagotavljanjem smernic nacionalnim agencijam. Ta celovit nabor ukrepov je leta 2020 omogočil vključitev 29 % mladih s posebnimi potrebami in manj priložnostmi med udeležence programa. Zaradi pomanjkanja usklajene opredelitve, pristopa in strategije na ravni programa je bila omejena možnost povečanja deleža prikrajsanih udeležencev tudi v drugih sektorjih. Pristop programa k vključevanju je ostal pretežno sektorski, pri čemer je bil mladinski sektor najbolj opremljen za reševanje teh izzivov.

Program Erasmus+ 2021–2027

Program Erasmus+ 2021–2027 je na dobri poti, da doseže svoje ključne izločke¹⁰, rezultate¹¹ in učinke¹². V obdobju 2021–2023¹³ je podporo iz programa prejelo več kot

¹⁰ Število udeležencev mobilnosti, organizacij in projektov, ki obravnavajo horizontalne prednostne naloge.

¹¹ Udeleženci z manj priložnostmi, učni izidi in vedenjski vzorci, povezani s horizontalnimi prednostnimi nalogami, organizacije, ki razvijajo visokokakovostne prakse.

¹² Izboljšane spretnosti, okrepljen občutek pripadnosti Evropi/evropske identitete, večja zmogljivost organizacij, prispevek k razvoju politik, strategijam in sodelovanju na programskih področjih.

1,6 milijona učečih se in osebja ter več kot 77 000 različnih organizacij. Ti rezultati so bili doseženi kljub znatnim motnjam zaradi pandemije COVID-19, ki je močno vplivala na začetno fazo izvajanja programa.

Program še naprej ponuja **pomembne koristi posameznikom**, tudi udeležencem z manj priložnostmi, spodbuja občutek evropske identitete, podpira skupne vrednote EU in povečuje znanje o evropskem povezovanju. 99 % udeležencev je imelo koristi od izkušnje mobilnosti, 95 % pa jih meni, da se je povečal njihov občutek pripadnosti. Na podlagi kvalitativnih dokazov so **dolgoročni učinki na organizacije** prepoznani na področjih izboljšanih praks poučevanja, več priložnosti za sodelovanje, krepitve zmogljivosti, razvoja organizacij in internacionalizacije. Manjše organizacije pogosto poročajo o največjih koristih. Zaradi nadaljevanja večine ukrepov med programskimi obdobji in nadaljnjega sodelovanja organizacij v programu Erasmus+ je bilo olajšano organizacijsko učenje in povečana zmogljivost za doseganje pozitivnih rezultatov za učeče se in osebje. Na **sistemski ravni** program Erasmus+ 2021–2027 pomembno prispeva k oblikovanju evropskega izobraževalnega prostora, je ključen za doseganje ciljev strategije EU za mlade ter pomembno prispeva h krepitvi evropske razsežnosti v športu in učinkovitemu napredku pri sodelovanju na področju politike na vseh programskih področjih.

Ukrepi Jean Monnet učinkovito spodbujajo državljansko udejstvovanje, čezmejni akademski dialog in poznavanje EU, zlasti evropskega povezovanja in delovanja Evropske unije.

Program Erasmus+ 2021–2027 je pokazal odpornost pri odzivanju na pomembne zunanje izzive, kot sta pandemija COVID-19 in obsežna ruska invazija na Ukrajino. Program se je uspel hitro odzvati in prilagoditi zaradi prožnosti pri izvajanju in okrepljenih podpornih mehanizmov.

V oceni je bilo ugotovljeno, da so imele **štiri prečne prednostne naloge**, uvedene v program za obdobje 2021–2027 (vključevanje in raznolikost, digitalna preobrazba, zeleni prehod, udeležba v demokratičnem življenju in državljansko udejstvovanje), **pozitivne učinke**. Med njimi je bila prednostna naloga **vključevanje in raznolikost** splošno prepoznana kot najbolj uspešno vključena in učinkovito izvedena v vseh ukrepih programa. Strateški pristop in posebni podporni ukrepi so omogočili sodelovanje večjega števila oseb z manj priložnostmi (približno 15 % v letu 2023), pri čemer je bila najvišja stopnja udeležbe dosežena v mladinskem sektorju (28 %). Iz dokazov je razvidno, da imajo udeleženci z manj priložnostmi z vidika osebnega razvoja, pridobivanja spretnosti, socialne vključenosti in poklicnih možnosti od sodelovanja v programu Erasmus+ koristi na primerljiv način in v primerljivem obsegu kot drugi udeleženci. V nacionalnih poročilih je bila poudarjena tudi povečana zavezanost deležnikov k obravnavanju potreb ljudi z manj priložnostmi.

V okviru ocene so bili ugotovljeni tudi različni, še vedno prisotni izzivi, povezani z vključevanjem. Čeprav so se finančne ovire izkazale za ključno skrb, je sodelovanje v programu Erasmus+ običajno onemogočeno zaradi kumulativnih učinkov različnih ovir¹⁴. V oceni je bila ugotovljena tudi potreba po dodatnem financiranju za uresničevanje ciljev

¹³ Podatki za obdobje 2021–2023 v času ocene niso bili popolni. To še posebej velja za na novo uvedene ukrepe, kot je mobilnost v športu.

¹⁴ Kot je opredeljeno v [izvedbenih smernicah](#) za strategijo programa za vključevanje in raznolikost, te ovire vključujejo invalidnost, zdravstvene težave, ovire, povezane s sistemi izobraževanja in usposabljanja, kulturne razlike, družbene ovire, ekonomske ovire, ovire, povezane z diskriminacijo, in geografske ovire.

programa v celoti, zlasti za vključevanje udeležencev z manj priložnostmi, vključno z udeleženci iz najbolj oddaljenih regij.

- Komisija si bo prizadevala povečati doseg programa, da bi zagotovila, da so priložnosti za učno mobilnost dostopne vsem.
- Za nadaljnje povečanje udeležbe ljudi z manj priložnostmi bo Komisija pregledala izvajanje okvira ukrepov za vključevanje in raznolikost, zagotovila dodatna navodila za razlago pojma „ljudje z manj priložnostmi“, proučila dodatne podpirne ukrepe za vključevanje ter pregledala veljavna pravila o financiranju.

Prednostna naloga **digitalne preobrazbe** je pripomogla k usmerjanju naložb v razvoj digitalnih spretnosti in podprla digitalno preobrazbo izobraževalnih sistemov. 29 % udeležencev programa Erasmus+ v obdobju 2021–2023 je poročalo, da se je njihov odnos do uporabe digitalnih tehnologij po izkušnji mobilnosti spremenil in da so bili bolj naklonjeni njihovi uporabi pri študiju ali delu. Napredek je bil opazen tudi pri izvajanju **praks za digitalne priložnosti**, namenjenih krepitvi digitalnih spretnosti učečih se in osebja, s skoraj 45 000 udeleženci v obdobju 2021–2023.

Program Erasmus+ 2021–2027 je podprl **zeleni prehod** s povečevanjem znanja udeležencev in spodbujanjem sprememb vedenja na področju okoljskih in trajnostnih vprašanj, z vključevanjem zelenih praks v projekte ter prispevanjem k razvoju zelenih spretnosti. Približno polovica udeležencev programa je navedla, da so izboljšali svojo okoljsko ozaveščenost in da so pripravljeni uvesti bolj trajnostne navade. Uporaba bolj trajnostnih možnosti potovanja v okviru mobilnosti Erasmus+ se je postopoma povečevala zaradi vse večjih spodbud in sprememb vedenja. Leta 2023 je te možnosti uporabil vsak tretji udeleženec mobilnosti. Pobuda **DiscoverEU** izstopa po svojem prispevku k prednostni nalogi zelenega prehoda, saj mladim omogoča raziskovanje Evrope v obliki trajnostnega potovanja; do konca leta 2023 je bilo izdanih skupno 179 209 vozovnic. Kljub temu so bili v času ocene kot ovira za zelena potovanja¹⁵ prepoznani omejena finančna podpora na začetku programa ter dodatni čas in stroški.

- Program bo še naprej zagotavljal naložbe v razvoj zelenih in digitalnih spretnosti, povečanje znanja in spodbujanje sprememb vedenja na področju okolja in trajnostnosti, podpiranje kakovostnih digitalnih učnih okolij, sprejemanje bolj trajnostnih praks ter zmanjševanje ogljičnega odtisa aktivnosti mobilnosti z dodatnimi spodbudami za uporabo okolju prijaznejših prevoznih sredstev.
- Program bo dodatno okrepil podporo temeljnim spretnostim, vključno z državljanskimi spretnostmi in spretnostmi na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike, v skladu s sporočilom o uniji spretnosti.

Program je pozitivno vplival na spodbujanje **udeležbe v demokratičnem življenju, skupnih vrednot in državljanskega udejstvovanja**. 57 % udeležencev aktivnosti mobilnosti v okviru programa Erasmus+ v obdobju 2021–2023 je med mobilnostjo pridobilo znanje o demokratičnih vrednotah, 39 % pa jih je izrazilo večjo pripravljenost za sodelovanje v demokratičnih procesih in dejavnostih v skupnosti. Povratne informacije deležnikov potrjujejo, da program prispeva k spodbujanju skupnih vrednot EU in krepitvi evropske identitete.

¹⁵ Podpora za zelena potovanja se je povečala v razpisu za leto 2024 po presečnem datumu ocene.

- Na podlagi primera strategije programa za vključevanje in raznolikost je Komisija pripravila konceptualni in operativni okvir za zelene in digitalne prednostne naloge z namenskima izvedbenima strategijama¹⁶, pripravlja pa tudi strategijo za sodelovanje, ki obravnava državljanstvo in udejstvovanje v demokratičnih procesih.

Evropska dodana vrednost

Program Erasmus+ 2014–2020

Program za obdobje 2014–2020 je zagotovil **znatno evropsko dodano vrednost** zaradi svojega obsega, širokega področja delovanja, raznolikih ciljnih skupin in geografske pokritosti. Zaradi teh značilnosti je program Erasmus+ edinstven **v evropskem in širšem mednarodnem prostoru**, brez primerjave po obsegu, raznolikosti in zmožnosti spodbujanja sodelovanja med različnimi upravičenci. Vplival je tudi na mehanizme izvajanja drugih programov EU, tako v državah članicah kot zunaj njih.

Program je ustvaril tudi dodano vrednost za posameznike in organizacije, ki so v njem sodelovali, v primerjavi s tistimi, ki niso sodelovali, pri čemer koristi zajemajo vse od izboljšanih spretnosti in učne uspešnosti do večjih priložnosti za čezmejno sodelovanje, oblikovanja mrež in večje internacionalizacije.

Ugotovljeno je bilo, da je imel program Erasmus+ 2014–2020 ključno vlogo pri ozaveščanju o skupnih vrednotah EU in temah EU, pri čemer so bili rezultati še posebej izraziti na področju mladinskih aktivnosti. Sodelovanje v mladinskem dialogu EU je na primer pozitivno povezano z večjo aktivno državljansko udeležbo in vključenostjo v demokratično življenje, medtem ko je sodelovanje v evropski prostovoljski službi povezano s pozitivnim odnosom do EU v primerjavi z neudeleženci. Z aktivnostmi Jean Monnet je program podpiral razvoj in širjenje znanja o evropskem povezovanju za boljše razumevanje delovanja EU.

Program Erasmus+ 2014–2020 je ustvaril dodano vrednost s spodbujanjem evropskega političnega sodelovanja in usklajevanja, spodbujanjem vzajemnega učenja in zagotavljanjem podpore za oblikovanje politik na podlagi dokazov, česar ne bi bilo mogoče doseči zgolj z nacionalnimi viri. Dodana vrednost se kaže tudi v sodelovanju med državami članicami in tretjimi državami, pridruženimi programu, kar zagotavlja enake možnosti sodelovanja in podpira nekatere od teh držav pri pripravi na pristop k EU. Čeprav so bile dejavnosti s tretjimi državami, ki niso pridružene programu, omejene zgolj na terciarno izobraževanje in mladino, so okrepile sodelovanje z organizacijami po vsem svetu ter prispevale h krepitvi zmogljivosti in utrditvi vloge EU kot globalnega akterja na mednarodnem prizorišču.

Program Erasmus+ 2021–2027

Vmesna ocena kaže, da **Erasmus+ ustvarja pomembno evropsko dodano vrednost** v primerjavi s tem, kar bi lahko dosegle države članice in druge države na regionalni, nacionalni in mednarodni ravni. Iz programa Erasmus+ se financira več kot polovica kreditne mobilnosti v državah članicah. V državah, kot sta Ciper in Irska, se iz programa financira 100 % kratkoročnih mobilnosti, v 11 drugih državah¹⁷ pa več kot 90 %. Brez programa Erasmus+ bi se koristi za posameznike in organizacije, ki izhajajo iz programa, najverjetneje

¹⁶ Izvedbene smernice za [zeleno](#) in [digitalno](#) strategijo so bile objavljene novembra 2024.

¹⁷ Vir: podatki Eurostata.

občutno zmanjšale. Internacionalizacija sektorjev izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa bi bila v več državah skoraj nična, zlasti v sektorju mladine in športa.

Program za obdobje 2021–2027 je povečal svojo dodano vrednost v primerjavi s prejšnjim programskim obdobjem, saj se učinkovito odziva na nastajajoče potrebe in širi svoj doseg na nove ciljne skupine, na primer učeče se odrasle in športno osebje, s čimer prinaša pomembne koristi za posameznike in organizacije, ki sodelujejo v programu, v primerjavi s tistimi, ki v njem ne sodelujejo. Njegova dodana vrednost je zlasti razvidna pri spodbujanju **skupnih vrednot EU, skupne evropske identitete, medkulturnega razumevanja in občutka pripadnosti Evropi ter pri razvoju spretnosti, ki bodo kos izzivom prihodnosti.**

Program Erasmus+ ima tudi **vse večje učinke na mednarodni ravni**, v večji meri kot predhodni program. Zagotavlja popoln dostop pridruženim tretjim državam, v mnogih od teh držav pa ima ključno vlogo pri zagotavljanju dostopa do učne mobilnosti in priložnosti za sodelovanje ter do priložnosti in podpore za razvoj politik. To je še posebej dragoceno v kontekstu **priprav nekaterih teh držav na pristop k EU**. Okrepljena **mednarodna razsežnost** podpira medosebne stike, sodelovanje z institucijami in organizacijami po vsem svetu in krepitev zmogljivosti ter spodbuja vrednote EU in mednarodne odnose po vsem svetu. V vmesni oceni je poudarjeno, da je treba okrepiti mednarodno razsežnost programa. To je ključno za nadaljnjo podporo strateškim prednostnim nalogam EU s pomočjo nadaljnega sodelovanja z nepridruženimi tretjimi državami in sinergij s cilji in strategijami EU na področju mednarodnega sodelovanja, kot je na primer strategija Global Gateway.

- Program bo še naprej podpiral strateške prednostne naloge EU s pomočjo sinergij z instrumenti in strategijami zunanje politike, kot so na primer strategija Global Gateway, nova agenda za Sredozemlje in prihodnji pakt za Sredozemlje.
- Komisija bo proučila možnosti za morebitno pridružitve tretjih držav programu, zlasti držav kandidat in potencialnih kandidat.
- Komisija bo poleg povečanja priložnosti za mobilnost znotraj Evrope proučila tudi povečanje priložnosti za izkušnje mobilnosti in sodelovanje z industrializiranimi tretjimi državami ter tretjimi državami z gospodarstvi v vzponu, z namenom privabljanja svetovnih talentov za odpravo pomanjkanja spretnosti in krepitev konkurenčnosti EU.

Učinkovitost in poenostavitev

Program Erasmus+ 2014–2020

Upravljavska struktura programa Erasmus+ 2014–2020, ki je temeljila na kombinaciji neposrednega in posrednega načina upravljanja, se je izkazala za **učinkovito in primerno za svoj namen**, z dobrimi mehanizmi usklajevanja in komuniciranja. Porazdelitev virov, ob upoštevanju ekvivalentov polnega delovnega časa in upravnih odhodkov, se je glede na obseg proračuna in število projektov, upravljanjih v okviru posameznega načina upravljanja, zdela uravnotežena med obema načinoma upravljanja programa.

Ocena potrjuje ključno vlogo nacionalnih agencij pri zagotavljanju podpore izvajanju programa na nacionalni ravni, oblikovanju podpornih dejavnosti glede na posebne potrebe in nacionalne prednostne naloge ter zagotavljanju prilagojene pomoči udeležencem in organizacijam v celotnem življenjskem ciklu projekta. Njihova vloga je bila še posebej pomembna med pandemijo COVID-19 in je bila široko prepoznana s strani deležnikov.

V okviru programa za obdobje 2014–2020 je bilo financiranih približno 160 000 projektov v skupni vrednosti 17,5 milijarde EUR. **Program** kljub 40-odstotnemu povečanju proračuna v primerjavi s predhodnimi programi **ni uspel v celoti zadovoljiti velikega povpraševanja** v različnih sektorjih, kar je povzročilo nizke stopnje uspešnosti. Ocenjuje se, da bi bilo za financiranje več kot 44 000 kakovostnih predlogov, ki so bili zavrženi zaradi pomanjkanja sredstev, potrebnih dodatnih 8,9 milijarde EUR.

Program je bil ocenjen kot **stroškovno učinkovit**, vendar v različni meri glede na posamezne ključne ukrepe. **Ključni ukrep 1 je visoko stroškovno učinkovit**, saj zagotavlja pomembne koristi velikemu številu učečih se in osebja v Evropi in zunaj nje. Omejena primerljivost z drugimi ukrepi s podobnimi cilji še dodatno potrjuje dodano vrednost EU programa. Kjer je – kljub omejitvam – primerjava izvedena, so stroški programa (16 EUR na dan na učečega se in 180 EUR na dan na člana osebja¹⁸) zelo konkurenčni. Stroškovna učinkovitost ključnega ukrepa 1 je dodatno okrepljena zaradi odsotnosti pomembnih področij neučinkovitosti, skupaj z uporabo možnosti poenostavljenega obračunavanja stroškov in velikim povpraševanjem.

Stroškovno učinkovitost ključnega ukrepa 2 je bilo težje celovito oceniti zaradi raznolikosti rezultatov v različnih sektorjih programa. Glede na to raznolikost je ključni ukrep 2 pripomogel k doseganju ciljev programa na ravni organizacij, med drugim s spodbujanjem mednarodnega sodelovanja s tretjimi državami na področju terciarnega izobraževanja in mladine, krepitvijo sodelovanja s podjetji ter spodbujanjem internacionalizacije. Te koristi skupaj z velikim povpraševanjem kažejo na dobro stroškovno učinkovitost.

Podobno je bila tudi celovita ocena stroškovne učinkovitosti ključnega ukrepa 3 otežena zaradi zelo raznolikih dejavnosti, ki jih sestavlja več podukrepov z manjšimi proračunskimi ovojnicami. Te dejavnosti se štejejo za dragocene zaradi njihove edinstvene vloge pri zagotavljanju podpore usklajevanju evropske politike na programskih področjih, izvajanju orodij EU in vzpostavljanju mrež, tega pa ne bi bilo mogoče doseči brez ukrepanja v okviru programa.

Splošna uporaba stroškov na enoto pri ključnem ukrepu 1, ki predstavlja največji delež financiranja v okviru programa, je povečala učinkovitost celotnega programa, uporaba dejanskih stroškov za nekatere dejavnosti v okviru ključnega ukrepa 2 in ključnega ukrepa 3 pa je otežila upravljanje in poročanje tako za upravičence kot za izvajalske organe, kar je povzročilo določene neučinkovitosti. Tudi sistem spremljanja programa je pokazal nekatere omejitve zaradi nezadostne pokritosti določenih področij ukrepanja v okviru programa in težav pri povezovanju merjenja kazalnikov na sistemski ravni z ukrepanjem.

Program Erasmus+ 2021–2027

Aktivnosti učne mobilnosti (ključni ukrep 1) potrjujejo visoko stroškovno učinkovitost¹⁹. V primerjavi s povprečnimi stroški mobilnosti (22 EUR na dan na učečega se in 215 EUR na dan na člana osebja²⁰) so te aktivnosti prinesle pomembne koristi za učeče se, osebje in njihove organizacije. V začetni fazi so na program vplivale omejitve gibanja zaradi pandemije COVID-19, vendar se je po ponovni vzpostavitvi dejavnosti povpraševanje po

¹⁸ Mobilnost osebja je dražja zaradi krajšega povprečnega trajanja in višjih stroškov bivanja.

¹⁹ To velja tudi za mednarodno kreditno mobilnost, ki je financirana iz proračunskih prispevkov instrumentov zunanje politike.

²⁰ Tako kot v obdobju 2014–2020 je mobilnost osebja dražja zaradi krajšega povprečnega trajanja in višjih stroškov bivanja.

mobilnosti močno povečalo²¹. To je vzbudilo skrb, ali bo proračun zadostoval, zlasti za nadaljnje povečanje dostopa za ljudi z manj priložnostmi. Z razširitvijo sistema akreditacije, ki organizacijam omogoča poenostavljen dostop do financiranja za letno izvajanje načrtovanih aktivnosti mobilnosti, so se znižali stroški ocenjevanja predlogov v okviru ključnega ukrepa 1, skrajšal čas, potreben za izbiro projektov in pripravo vlog za dodelitev nepovratnih sredstev, ter povečala stroškovna učinkovitost ključnega ukrepa 1 v primerjavi s prejšnjim programskim obdobjem.

Dokazi kažejo na **stroškovno učinkovitost aktivnosti sodelovanja med organizacijami in institucijami** (ključni ukrep 2). Partnerstva za sodelovanje in manjša partnerstva so bila prepoznana kot stroškovno učinkovita. Zaradi velikega povpraševanja po financiranju v okviru ključnega ukrepa 2 bi bilo treba povečati proračunska sredstva ter poenostaviti zahteve za prijavo, izvajanje in poročanje o ukrepih v okviru neposrednega upravljanja, da se omogoči širše sodelovanje manjših organizacij.

Na podlagi kvalitativnih dokazov so bile v oceni izpostavljene **dolgoročne in sistemske koristi ukrepov, ki podpirajo razvoj politik in sodelovanje** (ključni ukrep 3), vendar zaradi dolgoročne in na politike usmerjene narave rezultatov ni bilo na voljo dovolj dokazov o njihovi stroškovni učinkovitosti. Podobno je bilo pri ocenjevanju **ukrepov Jean Monnet**, kjer je bila zaradi na novo uvedenih pobud na področju šolskega izobraževanja ter poklicnega izobraževanja in usposabljanja dostopna le omejena količina dokazov. Kljub temu so bila v okviru posvetovanj z deležniki izražena pozitivna mnenja o stroškovni učinkovitosti teh ukrepov.

Kljub splošnemu odobravanju povečanja proračuna programa za obdobje 2021–2027 v primerjavi s predhodnim programom (približno +76,5 %)²² **sedanji proračun programa še vedno ne zadostuje za financiranje vseh kakovostnih projektov**. Povpraševanje po mobilnosti v okviru akreditiranih projektov za šole se je na primer med letoma 2021 in 2022 podvojilo, med letoma 2022 in 2023 pa več kot podvojilo, pri čemer je povprečna stopnja uspešnosti posredno upravljanih ukrepov v okviru ključnega ukrepa 2 v letu 2023 znašala le 17 %. V obdobju 2021–2023 je bilo odobrenih približno 72 000 projektov s skupnim proračunom v višini 9,8 milijarde EUR. Podatki o spremljanju programa kažejo, da bi bilo mogoče dodeliti več kot 5 milijard EUR dodatnega proračuna za več kot 29 400 dodatnih kakovostnih predlogov, ki so presegli prag kakovosti, vendar so bili zavrnjeni zaradi pomanjkanja sredstev (od tega 2,2 milijarde EUR za 3 800 kakovostnih predlogov v okviru neposrednega upravljanja in 2,9 milijarde EUR za 25 600 kakovostnih predlogov v okviru posrednega upravljanja).

Deležniki pozitivno ocenjujejo **ukrepe za poenostavitev**, uvedene v programu za obdobje 2021–2027 za zmanjšanje upravnega bremena in razširitev dostopa do programa, saj so pripomogli k poenostavitvi pravil financiranja in zmanjšanju upravnih stroškov, povezanih s sodelovanjem in upravljanjem. Ti ukrepi vključujejo poenostavljene oblike nepovratnih sredstev za nekatere dejavnosti, na primer prispevke v pavšalnem znesku za partnerstva, uvedbo novih vrst manjših nepovratnih sredstev, kot so manjša partnerstva, ter razširitev sistema akreditacije. Glede na različno raven povpraševanja po ukrepih/sektorjih v

²¹ Razen povpraševanja po učni mobilnosti odraslih učečih se, ki je bilo na začetku sedanjega programskega obdobja omejeno.

²² Skupna finančna sredstva večletnega finančnega okvira za program za obdobje 2014–2020 so znašala 16,2 milijarde EUR, okvirna finančna sredstva za program za obdobje 2021–2027 pa 28,6 milijarde EUR. Ti zneski vključujejo financiranje iz instrumentov zunanje politike.

posameznih državah imajo nacionalne agencije v okviru sedanjega programa večjo prožnost pri prenosu sredstev med dodeljenimi proračunskimi sredstvi, da lahko obravnavajo posebne potrebe in zagotovijo optimalno črpanje sredstev. V oceni je bilo predlagano, da se postopki programa dodatno poenostavijo, da bi se še bolj zmanjšalo upravno breme.

- Komisija bo dodatno poenostavila pravila programa v okviru različnih ukrepov, pri tem pa upoštevala posebne potrebe posameznih sektorjev, ter proučila nadaljnje ukrepe za poenostavitev dostopa za manjše in nove organizacije.

V zvezi z **orodji za podporo upravljanju** programa je bilo treba posodobiti prejšnji sklop orodij IT, ki so se uporabljala za ukrepe v okviru posrednega upravljanja in so temeljila na zastareli tehnologiji, za zagotovitev izpolnjevanja spreminjajočih se potreb programa Erasmus+. Uvedba novih sistemov IT na začetku sedanjega programskega obdobja je bila namenjena izpolnitvi teh potreb, vendar je povzročila številne neučinkovitosti v fazah prijave, upravljanja in poročanja projektov. Dokazi kažejo, da je to oviralo izvajanje programa na začetku programskega obdobja. Sprejeti so bili znatni popravni ukrepi in odpravljene številne težave. Takšna prizadevanja in popravni ukrepi se bodo nadaljevali.

Mehanizmi spremljanja programa so bili ocenjeni kot ustrezni in sorazmerni, pri čemer so bile v obeh generacijah programa opažene izboljšave glede jasnosti vlog in odgovornosti. Kazalniki, uporabljeni v programu za obdobje 2021–2027, zagotavljajo učinkovit in celovit okvir za spremljanje, čeprav je poudarek še vedno bolj na kvantitativnih podatkih, medtem ko se kvalitativni podatki za analizo rezultatov in učinkov zbirajo manj sistematično. Možnosti za izboljšave vključujejo bolj sistematično in poenostavljeno izvajanje dejavnosti spremljanja ter večjo usklajenost in jasnost orodij in predlog, ki se uporabljajo za poročanje o rezultatih. V oceni so bile izpostavljene tudi nekatere raziskovalne vrzeli na ključnih področjih programa, kot so vrednote EU, ter potreba po boljšem zajemanju dolgoročnih rezultatov na vseh ravneh programa, da bi se olajšala končna ocena z bolj celovitim zbiranjem podatkov, zmanjšalo preveliko zanašanje na podatke *ad hoc* anket ter omogočila boljša primerljivost in analize med državami s kontrafaktualnimi metodologijami.

Strategije in ukrepi za boj proti goljufijam, ki so trenutno v veljavi, so bili ocenjeni kot ustrezni in zanesljivi.

- Komisija bo še naprej sistematično odpravljala preostale težave v zvezi z obstoječimi orodji IT za ukrepe v okviru posrednega upravljanja.
- Za izboljšanje ocene dolgoročnega vzročnega učinka programa bo Komisija okrepila svoj sistem spremljanja in vrednotenja, vključno z izboljšanjem uporabe kazalnikov učinkov. V ta namen bo ocenila možnosti za zbiranje upravnih podatkov o rezultatih udeležencev mobilnosti in izvedla več longitudinalnih študij s kontrafaktualnimi metodologijami na področjih ukrepanja.

Ustreznost

Program Erasmus+ 2014–2020

Program se je izkazal kot ustrezen za prednostne naloge EU in zmožen odzivanja na nove izzive ter se je skozi čas prilagajal. Dobro se je odzval na migracijsko krizo tistega obdobja, s poudarkom na medkulturnem dialogu in preprečevanju radikalizacije ter s podporo vključevanju beguncev, in sicer z izkoriščanjem vloge izobraževanja. Vse večji poudarek digitalne preobrazbe v zadnjih letih izvajanja programa je bil ključen za učinkovitejši odziv

na izzive zaradi pandemije COVID-19. Program je s povečevanjem svoje ustreznosti in prilagajanjem spreminjajočemu se svetu pripravil temelje za program, ki ga bo nasledil, ter podprl ukrepe, ki so z leti postajali vse pomembnejši. To velja na primer za pilotne projekte zavezništev evropskih univerz in centrov poklicne odličnosti, ter za digitalna orodja, kot je SELFIE, ali kombinirane mobilnosti.

Program Erasmus+ 2021–2027

Program Erasmus+ za 2021–2027 se ocenjuje kot zelo **ustrezen glede na socialno-ekonomske potrebe in izzive** v Evropi in zunaj nje, saj odraža tako prednostne naloge EU na visoki ravni kot tudi nove izzive, ki izhajajo iz nedavnih kriz, kot sta pandemija COVID-19 in obsežna ruska vojaška invazija na Ukrajino, ter je uspešnejši od predhodnega programa.

Štiri prečne prednostne naloge, uvedene v programu za obdobje 2021–2027, se na splošno štejejo kot ustrezne tako na evropski kot nacionalni ravni ter pomembno prispevajo k nadaljnji uskladitvi programa Erasmus+ s prednostnimi nalogami EU. S temi prednostnimi nalogami program močno poudarja **digitalni in zeleni prehod**, podpira razvoj digitalnih in zelenih spretnosti ter digitalizacijo in okolju prijaznejše izobraževalne sisteme v posameznih sektorjih programa.

Ugotovljeno je bilo tudi, da je program Erasmus+ zelo **odziven** na raznolike **potrebe svojih udeležencev in organizacij upravičenk v različnih sektorjih**. Okrepljen poudarek in prizadevanja za vključevanje ljudi z manj priložnostmi so splošno priznani, uporaba kombiniranega učenja in digitalnih orodij pa velja za pozitiven korak k doseganju širšega socialno-ekonomskega kroga udeležencev. Program učinkovito privablja širok krog deležnikov, čeprav se večje in bolj opremljene organizacije pogosto lažje znajdejo v postopkih za pridobivanje sredstev in prijavo. Kljub izboljšavam in ukrepom, uvedenim od leta 2021, so potrebna dodatna prizadevanja za večjo dostopnost in vključenost za vse.

Program se odziva na **nastajajoče potrebe, povezane z novimi izzivi, ki jih prinaša tehnološki razvoj**, zlasti na področju generativne umetne inteligence in razvoja spretnosti za spodbujanje **konkurenčnosti EU**. Število projektov in pobud na področjih umetne inteligence, digitalne varnosti in digitalnega dobrega počutja se nenehno povečuje. Program prav tako vlaga v podporo razvoju spretnosti, ki bodo kos izzivom prihodnosti in bodo prispevala h konkurenčnosti, kot je poudarjeno v poročilih Maria Draghija²³ in Enrica Lette²⁴. V tem smislu je financiranje učne mobilnosti ključno za zagotavljanje, da so mlajše generacije opremljene s pravimi spretnostmi za soočanje z izzivi hitro razvijajočega se okolja, kar potrjuje trajno ustreznost programa.

- Za nadaljnjo krepitev prispevka h konkurenčnosti EU bo program še naprej podpiral pridobivanje spretnosti za življenje in delo ter njihovo kroženje, na primer z učno mobilnostjo in poglobljenim transnacionalnim sodelovanjem, v skladu s sporočilom o uniji spretnosti.

Program Erasmus+ je splošno priznan na področjih izobraževanja in usposabljanja, mladine ter športa. Ozaveščenost je še vedno večja na področju terciarnega izobraževanja, kar kaže na potrebo po bolj ciljno usmerjenih komunikacijskih strategijah za ozaveščanje o priložnostih v vseh sektorjih. V oceni je bil poudarjen tudi potencial za dodatne izboljšave pri spodbujanju dostopa za težje dosegljive skupine.

²³ Draghi, M. (2024), *The future of European competitiveness* (Prihodnost evropske konkurenčnosti).

²⁴ Letta, E. (2024), *Much more than a market* (Veliko več kot trg).

Skladnost

Program Erasmus+ 2014–2020

Za program za obdobje 2014–2020 je značilna dobra notranja skladnost, predvsem zaradi močne učne razsežnosti, ki je bila vgrajena v njegove dejavnosti. Pilotni projekti zavezništev evropskih univerz in centrov poklicne odličnosti v zadnjih dveh letih programskega obdobja so okrepili medsektorsko razsežnost programa in so bili skladni z njegovimi cilji.

V končni oceni programa za obdobje 2014–2020 je potrjena tudi visoka zunanja skladnost. Program je dopolnjeval druga področja politike in instrumente za financiranje s podobnimi cilji ter ustvarjal sinergije, zlasti z Evropskim socialnim skladom (ESS) in programom Obzorje 2020.

Program Erasmus+ 2021–2027

Program Erasmus+ 2021–2027 izkazuje **močno notranjo skladnost**, s pregledno in dosledno strukturo za deležnike, visoko stopnjo dopolnjevanja med ključnimi ukrepi ter vse večjim poudarkom na medsektorskem sodelovanju. Notranja skladnost programa Erasmus+ 2021–2027 se je v primerjavi z obdobjem 2014–2020 izboljšala, saj poenostavljena in doslednejša struktura omogoča boljše izvajanje in večjo dostopnost. Dodatne izboljšave bi bilo mogoče doseči z uskladitvijo ločenega upravljanja ukrepov Jean Monnet, da bi se izognili zmedi med deležniki.

Za program je značilna **visoka zunanja skladnost** v primerjavi z **drugimi programi EU** s podobnimi ali dopolnjujočimi se cilji, kot so ESS+, ESRR (vključno s programi Interreg) ali Obzorje Evropa. Dopolnjevanje se nanaša na cilje programov, njihovo zasnovo in izvajanje. Čeprav so bile priložnosti za sinergije v programskem obdobju 2021–2027 okrepljene, se zdi, so še vedno premalo izkoriščene. Med njimi so tudi pečat odličnosti in nova možnost za države članice, da prenesejo sredstva iz programov deljenega upravljanja, vključno s tistimi iz ESS+/ESRR, v program Erasmus+. Deležniki, s katerimi je potekalo posvetovanje, so pokazali omejeno seznanjenost s pečatom odličnosti v okviru programa Erasmus+, medtem ko je možnost prenosa sredstev do zdaj izkoristila le Nemčija. Nadaljnje priložnosti za okrepitev zunanje skladnosti so opredeljene v zvezi z obsegom, usmeritvijo in dopolnjevanjem z Evropsko solidarnostno enoto.

- Za programski cikel po letu 2027 bo Komisija proučila načine za nadaljnjo krepitev skladnosti med programom Erasmus+ in Evropsko solidarnostno enoto.
- Komisija bo v sodelovanju z nacionalnimi organi in nacionalnimi agencijami okrepila usklajevanje in sodelovanje z drugimi instrumenti EU za financiranje, izboljšala sinergije ter razvila mehanizme za prepoznavanje uspešnih praks sinergij in spodbujanje njihove ponovne uporabe.

Zaključek

Obe generaciji programa sta se izkazali za uspešni pri zagotavljanju močne evropske dodane vrednosti in imata ključno vlogo na področjih izobraževanja in usposabljanja, mladine ter športa. Čeprav so bila opredeljena področja, na katerih so možne izboljšave, tako končna kot vmesna ocena potrjujeta, da program Erasmus+ dosega dobre rezultate glede na vseh pet meril za ocenjevanje ter učinkovito uresničuje svoje cilje. Te ugotovitve predstavljajo trdno

podlago za nadaljnje izvajanje programa za obdobje 2021–2027 in hkrati odpirajo prostor za razmislek o prihodnjem programu po letu 2027.